

Haninge kommun

Granskning av delårsbokslut 2016

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	2
3. Kommunens resultat och balansräkning.....	2
3.1. Resultaträkning och prognos	2
3.2. Balansräkningen	3
3.3. Slutsats	5
4. Övergripande kommentarer kring delårsrapporten	5

1. Sammanfattning

Vi har översiktligt granskat Haninge kommuns delårsrapport per 31 augusti 2016. De väsentligaste slutsatserna i granskningen sammanfattas enligt följande:

- Bokslutsdokumentationen bedöms vara tillräcklig. Granskningen av resultat- och balansräkningar indikerar inte att det föreligger några väsentliga fel i redovisat resultat och ställning för perioden.
- I delårsrapporten ges en översiktlig redovisning av nämndernas måluppföljning och resultat vad gäller verksamhet och ekonomi.
- Återrapportering avseende god ekonomisk hushållning, vilket definieras som ekonomisk hållbarhet i delårsrapporten, samt uppföljning av övriga mål bedöms vara tillräcklig. Det noteras dock att delårsrapporten saknar en uppföljning av samtliga målindikatorer.
- Kommunen bör överväga att komplettera framtida delårsrapporter med tydlig utvärdering samt prognos avseende begreppen "god ekonomisk hushållning" samt det kommunala balanskravet.

2. Inledning

En översiktlig granskning av kommunens delårsrapport per 2016-08-31 har utförts i enlighet med god revisionssed samt med beaktande av bestämmelserna i kommunallagen och den kommunala redovisningslagen. Granskningen är begränsad i jämförelse med den granskning som görs av ett årsbokslut.

3. Kommunens resultat och balansräkning

Vi har granskat resultatutfallet per 31 augusti 2016 samt analyserat större budgetavvikelser och förändringar mot föregående års delårsrapport. Vi har även tagit del av redovisad prognos avseende helåret 2016. Med utgångspunkt från vår väsentlighets- och riskanalys har vi granskat delårsrapportens resultat- och balansräkning. Nedan ges kommentarer till väsentliga resultat- och balansposter för vilka vi gjort iakttagelser.

3.1. Resultaträkning och prognos

Haninge kommun redovisar per 31 augusti 2016 ett positivt resultat om 96,5 mkr (68,1mkr). Resultatet är en förbättring mot samma period föregående år med 28,4 mkr. Prognosen för helåret uppgår till totalt till 83,1 mkr, vilket är lägre än ursprunglig budget för 2016 som uppgick till 102,8 mkr. Under året har fullmäktige fattat ett beslut om resultatöverföring av driftmedel från 2015 uppgående till 19,2 mkr, vilket påverkar kommunens prognostiserade resultat negativt. Vidare har kommunfullmäktige vid ett sammanträde under året beslutat om en fördelning av tillfälligt statsbidrag till kommunen uppgående till 37,3 mkr för hantering av flyktingsituationen under 2016. Utöver detta har fullmäktige även beslutat om att utöka ramen för äldre- och barnnämnden med 39,8 mkr för att klara av ökade volymer under 2016.

Av delårsrapporten framgår att nämnderna tillsammans prognostiseras ett överskott på 30,4 mkr per augusti månad. Samtliga nämnder prognostiseras gå med överskott eller inga

avvikelser gentemot budget. Finansförvaltningen däremot har en prognos om underskott på 30 mkr, vilket är en försämring mot föregående års prognos med 21 mkr till följd av en nedskrivna skatteintäktsprognos i augusti.

Delårsrapporten omfattar en kortfattad sammanställning rörande nämndernas utfall mot budget per den sista augusti, och nämndernas prognostiserade utfall analyseras och kommenteras.

Det noteras att kommunen under perioden har förändrat sin redovisning av ankomstregistrerade leverantörsfakturor. Detta för att säkerställa en korrekt balansomslutning. Revisionen har för avsikt att följa upp detta i samband med granskningen av administrativa interna kontroller samt årsbokslutet.

Vid granskningen av kommunens semesterlönekostnader har vi, likt tidigare år, noterat att kommunen använder en schablonberäkning som grund för redovisningen. Detta innebär att det inte är faktisk upparbetad semesterrätt som redovisas vilket medför att en viss osäkerhet, om än inte av väsentlig art, föreligger i delårsbokslutet.

Efter vår översiktliga granskning är det vår bedömning att kommunens redovisade delårsresultat inte belastas med några väsentliga fel.

3.2. Balansräkningen

Materiella anläggningstillgångar

Periodens investeringar uppgår till 119,6 mkr, vilket utgör närmare 27 procent av årets totala investeringsbudget (ca. 27 procent i föregående delår). Av periodens investeringar på 119,6 mkr är 27 procent hänförliga till VA. Prognosen visar att cirka 60 procent av årets investeringsbudget kommer att förbrukas under året. Om prognosen avseende investeringsbudgeten infrias är det en betydande förbättring jämfört med tidigare år. Det är fortfarande revisionens uppfattning att det, ur ett styrningsperspektiv, är av vikt att även kommunen i sin årliga budgetprocess bedömer rimligheten i den investeringsbudget som antas av fullmäktige.

Vi har kontrollerat att redovisningen enligt huvudboken överensstämmer med anläggningsregistret och någon avvikelse har inte identifierats. Kommunens investeringar avser huvudsakligen investeringar i projektet för Albyberg, Tungelsta och Vega. Under hösten kommer en mer omfattande granskning av kommunens pågående investeringsprojekt att genomföras med avseende på rutiner och hantering av investeringsprojekt, uppföljning gentemot budget samt investeringar under året. Vidare har vi i samband med granskningen av årsbokslutet 2016 för avsikt att genomföra ytterligare granskning av anläggningsredovisningen.

Rådet för kommunal redovisning har i sin rekommendation (RKR11.4) (redovisning av materiella anläggningstillgångar) klargjort och förtydligat kravet på att kommuner ska tillämpa komponentavskrivning av sina materiella anläggningstillgångar. Rekommendationen gäller från räkenskapsåret 2014. Arbete med komponentindelning har fortlöpt under året och per delårsbokslutet har kommunen gått igenom samtliga anläggningstillgångar med ett restvärde överstigande 2 mkr per 2016-12-31. Kommunen har tagit ställning till huruvida dessa ska komponentindelas eller inte; några har komponentindelats under året och för resterande pågår en utredning avseende om dessa ska komponentindelas eller inte. Vi har för avsikt att följa upp detta arbete i samband med granskningen av årsbokslutet 2016.

Finansiella anläggningstillgångar

Kommunens finansiella anläggningstillgångar har minskat med cirka 1 995 mkr sedan balansdagen 2015 till följd av att kommunen inte längre har någon utlåning till kommunens bolag.

Övriga kortfristiga fordringar samt Exploateringsområden

Större balansposter utgörs av kundfordringar, statsbidragsfordringar, interimsfordringar samt övriga kortfristiga fordringar. De kortfristiga fordringarna har minskat med 11,1 mkr sedan årsbokslutet 2015. Minskningen förklaras bland annat av att momsfordringar som kommunen hade per balansdagen 2015 har reglerats under året och att kommunen har lägre utestående kundfordringar samtidigt som övriga fordringar har ökat till följd av ny hantering där ankomna men ej attesterade leverantörsfakturor registreras på ett tillgångs- respektive skuldkonto i balansräkningen. Exploateringsområden ligger i relativ nivå med utfallet per 2015-21-31; exploateringskostnaderna har minskat i större utsträckning än vad exploateringsintäkterna ökat varför nettoeffekten är relativt oförändrad sedan balansdagen 2015.

Kassa och bank

Kassa och banktillgodohavanden uppgår till 735,9 mkr i delårsbokslutet vilket innebär en ökning med 97,8 mkr i jämförelse med årsbokslutet 2015. Vi har stickprovsvis stämt av redovisade saldon mot bankkontoutdrag utan väsentlig avvikelse.

Avsättningar

Avsättningar utgörs i huvudsak av kommunens pensionsåtaganden. Vi har stämt av redovisade belopp mot prognos från KPA.

Långfristiga skulder

För tre år sedan startade Haninge kommun en internbank. I samband med detta tog kommunen över Tornberget Fastighetsförvaltning AB:s externa lån mot Kommuninvest, Nordea och Swedbank. De externa lånen uppgick per 2015-12-31 till 1 998,5 mkr. Lånen har under året reglerats och kommunen har inte längre någon utlåning till kommunala bolag varför den långfristiga skulden till respektive kreditinstitut inte längre förekommer.

Kortfristiga skulder

Kortfristiga skulder utgörs främst av leverantörsskulder, interimsskulder samt semesterlöneskuld. Per augusti 2016 uppgår de kortfristiga skulderna till 757,7 mkr vilket är en ökning med 29,8 mkr sedan balansdagen 2015. Vi har utfört avstämningar mellan huvudboken och verifierande underlag. Minskningen i jämförelse med årsbokslutet förklaras huvudsakligen av en ökning av utestående leverantörsskulder till de kommunala bolagen samt en ökning av förutbetalda skatteintäkter. Vidare har kommunen även reserverat för retroaktiva löner till följd av att ett av fackförbunden inte var klara med löneförhandlingarna inför delårsbokslutet.

I likhet med tidigare år har vi noterat svårigheter att redovisa faktiska lönerelaterade skulder vid delårsbokslut, främst med avseende på kommunens semesterlöneskuld till de anställda. I samband med vår granskning av delårsbokslutet har vi konstaterat att dessa problem till viss del kvarstår även i år. I delårsbokslutet har historiska data använts som utgångspunkt för beräkning av de personalrelaterade skuldernas storlek. Semesterlöneskuldens storlek är därför oförändrad sedan årsbokslutet 2015. Det föreligger således fortfarande vissa brister i kommunens redovisning av dessa skulder i delårsbokslutet. Hanteringen avseende

semesterlöneskulden är dock ett aktivt beslut från kommunen sida och bristerna bedöms inte uppgå till väsentliga belopp.

3.3. Slutsats

Vår uppfattning är att redovisade resultat- och balansräkningar i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens ekonomiska resultat och ställning per den 31 augusti 2016.

4. Övergripande kommentarer kring delårsrapporten

Delårsrapportens inledande del omfattar en uppföljning och analys av fullmäktiges fyra (tre föregående år) övergripande målområden:

- *välmående kommuninvånare*
- *utveckling*
- *attraktiv närmiljö samt*
- *effektivitet, kvalitet och service.*

För varje målområde, med nedbrutna indikatorer, redovisas aktuell status med kommentarer. I kommunens delårsrapport redovisas ett antal målindikatorer, dock inte samtliga. Revisionen har även under tidigare år noterat att inte samtliga målindikatorer följs upp i delårsboks slutet. I delårsrapporten hänvisar kommunen till årsredovisningen för slutlig bedömning av fullmäktiges mål.

Revisorerna kommer att genomföra möten med samtliga av kommunens nämnder och kommer i samband med detta åter följa upp bedömd måloppfyllelse.

Delårsrapportens därpå följande avsnitt omfattar analyser och kommentarer kring nämndernas ekonomiska resultat och prognos, och omfattar driftsredovisning och investeringsredovisning.

Även en risk- och känslighetsanalys presenteras för respektive nämnd. De avslutande avsnitten i delårsrapporten redovisar kommunens arbete på personalområdet samt en uppföljning av intern kontroll.

Det är positivt att status avseende större investeringsprojekt kommenteras och analyseras översiktligt i delårsrapporten. Vidare är det positivt att det i delårsrapporten finns separata avsnitt där utvecklingen rörande kommunens sjukfrånvaro beskrivs samt det övergripande arbetet med intern kontroll, och uppföljningen av denna.

Vår bedömning är att delårsrapporten ger en i huvudsak tillräcklig och översiktlig bild av måloppfyllelsen per den sista augusti 2016. I delårsrapporten finns en kortfattad redogörelse per nämnd rörande väsentliga händelser under perioden samt en uppföljning av utfall mot budget och prognos. Det är positivt att delårsrapporten innehåller kortare känslighets- och riskanalyser. Delårsrapporten innehåller även en övergripande redogörelse över fullmäktiges mål rörande ekonomisk hållbarhet, vilket torde motsvara kommunallagens begrepp "god ekonomisk hushållning". Dock saknas i delårsrapporten, i likhet med föregående år, en tydlig

avstämning och prognos avseende det kommunala balanskravet. Detta vore önskvärt till kommande års delårsrapporter. I kommunens delårsrapport förekommer inte begreppen "god ekonomisk hushållning" eller "balanskrav".

Vi noterar att inga nämnder prognostiserar större avvikelser från budget för helåret. Dock bör det tas i beaktande vid en analys att äldre nämnden erhållit ramförstärkning under perioden.

Vår bedömning är fortsatt att delårsrapportens valda form och enhetliga struktur är tillräcklig, vilket gör redovisningen relativt lättillgänglig. Det är positivt att kommunen fokuserar på ett antal målområden med återrapportering per målkategori. Dock bör det övervägas om uppföljning av målkategorierna än tydligare kan åskådliggöras i tabellform eller liknande.

Stockholm den 28 september 2016

Johan Perols
Certifierad kommunal revisor

Revisorernas bedömning av delårsrapport per 31 augusti 2016

Vi av fullmäktige utsedda revisorer har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapport per 31 augusti 2016 är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas bedömning ska biläggas delårsrapporten inför fullmäktiges behandling av den samma. Till grund för vår bedömning föreligger en översiktlig granskning av delårsrapporten som vi låtit EY genomföra.

Granskningen ska ses mot bakgrund av kommunallagens krav på att skapa långsiktighet i den ekonomiska och verksamhetsmässiga planeringen för att på så sätt lägga grunden för en god ekonomisk hushållning. Lagen ställer krav på att budgeten ska innehålla finansiella mål samt mål och riktlinjer för verksamheten samt att måluppfyllelsen ska utvärderas och redovisas. Revisorerna ska uttala sig om målen och om balanskravet uppfylls.

Vi bedömer sammantaget att resultatet i delårsrapporten delvis är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Detta då kommunen inte utvärderat samtliga målindikatorer i delårsrapporten.

Med utgångspunkt från den översiktliga granskningen görs följande bedömningar:

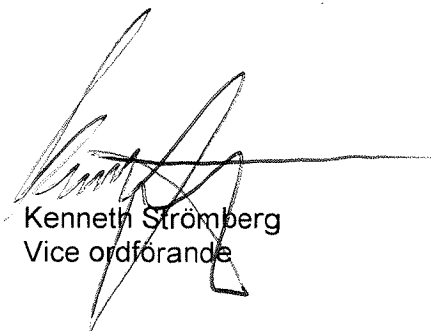
- ✓ Bokslutsdokumentationen bedöms vara tillräcklig. Granskningen av resultat- och balansräkningar indikerar inte att det föreligger några väsentliga fel i redovisat resultat och ställning för perioden.
- ✓ I delårsrapporten ges en översiktlig redovisning av nämndernas måluppföljning, resultat vad gäller verksamhet och ekonomi.
- ✓ Återrapportering avseende god ekonomisk hushållning, vilket definieras som ekonomisk hållbarhet i delårsrapporten, samt uppföljning av övriga mål bedöms vara tillräcklig. Det noteras dock att delårsrapporten saknar en uppföljning av samtliga målindikatorer.
- ✓ Kommunen bör överväga att komplettera framtida delårsrapporter med tydlig utvärdering samt prognos avseende begreppen "god ekonomisk hushållning" samt det "kommunala balanskravet".

Haninge den 28 september 2016

För Haninge kommuns revisorer

Rolf Brehmer
Ordförande

Kenneth Strömberg
Vice ordförande